

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL TEIKIMO
SIŪLYTI LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI REORGANIZUOTI LIETUVOS SPORTO
UNIVERSITETĄ PRIJUNGIMO PRIE LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ
UNIVERSITETO BŪDU IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL
LIETUVOS SPORTO UNIVERSITETO REORGANIZAVIMO PRIJUNGIMO PRIE
LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO BŪDU“ PROJEKTO PATEIKIMO
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI“ PROJEKTO
IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS SPORTO
UNIVERSITETO REORGANIZAVIMO PRIJUNGIMO PRIE LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETO BŪDU“ PROJEKTO (toliau – Seimo nutarimo projektas) (toliau
kartu – Projektai)**

**(TAP-18-1970; TAIS NR. TAP-18-10166(2);
18-1971: 18-13370)**

2018-12-03 Nr.NV-3224

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Lietuvos sveikatos mokslų universiteto statuto (toliau – Statutas):

1. Pritariame Teisingumo ministerijos 2018 m. rugsėjo 17 d. išvadoje išdėstytiems argumentams dėl poreikio keisti Mokslo ir studijų įstatymą, siekiant užpildyti reguliavimo neišbaigtumą ir prieštaringumą, atsiradusį po Konstitucinio Teismo 2018 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. KT15-N10/2018 paskelbimo, siūlymui įstatyme detalizuoti aukštųjų mokyklų reorganizavimo procedūras.

2. Statuto 23 punkte nustatyta, kad Universiteto Taryba suderinusi su Senatu, *teikia Seimui tvirtinti* Statuto pakeitimus. Siūlytina įvertinti šios nuostatos ir atitinkamai Mokslo ir studijų įstatymo 27 str. 2 d. 1 p. nuostatos atitikimą Konstitucijos 68 straipsniui, pagal kurį įstatymų leidybos iniciatyvos teisę turi Seimo nariai, Respublikos Prezidentas, Vyriausybė, taip pat 50 tūkstančių piliečių, turinčių rinkimų teisę. Siūlytina įvertinti Konstitucinio Teismo 2018 m. birželio 29 d. nutarime Nr. KT15-N10/2018 išdėstytus argumentus. Pažymėtina, kad minėtame nutarime Konstitucinis Teismas pažymėjo, kad valstybinės aukštosios mokyklos taryba nėra minima Konstitucijoje, *inter alia* jos 68 straipsnyje; taigi pagal Konstituciją ji nėra įstatymų *ir kitų Seimo teisės aktų* priėmimo iniciatyvos teisės subjektas.

Konstitucinis Teismas minėtame nutarime pripažino, kad Mokslo ir studijų įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 9 punktas tiek, kiek jame nustatyta, kad valstybinės aukštosios mokyklos taryba aukštosios mokyklos reorganizavimo arba likvidavimo planus *teikia Seimui*, Mokslo ir studijų įstatymo 38 straipsnio 1 dalis tiek, kiek joje nustatyta, kad sprendimą dėl valstybinio universiteto reorganizavimo Seimas priima *universiteto tarybos teikimu*, Mokslo ir studijų įstatymo 39 straipsnio 1 dalis tiek, kiek joje nustatyta, kad sprendimą dėl valstybinio universiteto likvidavimo Seimas priima *universiteto tarybos teikimu*, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 68 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Manytume, kad minėtos Statuto 23 punkto nuostatos, kaip ir Mokslo ir studijų įstatymo 27 str. 2 d. 1 punkto nuostatos yra iš esmės analogiškos pirmiau minėtoms Mokslo ir studijų įstatymo nuostatoms, kurios Konstitucinio Teismo buvo pripažintos prieštaraujančiomis Konstitucijai.

Pažymėtina, kad Statuto 23 punkto nuostata, pagal kurią Taryba *teikia Seimui tvirtinti* Statuto pakeitimus prieštarauja Statuto 242 punktui, kuriame nustatyta, kad Statuto pakeitimus Taryba *teikia Vyriausybei*.

Pastebėtina ir tai, kad Statuto 242 punkto nuostata – „Šio Statuto pakeitimus Vyriausybei teikia Taryba, įvertinusi Senato siūlymus“, neatitinka Vyriausybės įstatymo 38 straipsnio 1 dalies, kurioje nustatyta, kad Vyriausybei įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektus turi teisę teikti Ministras Pirmininkas, ministrai, savivaldybių tarybos ir kiti subjektai, *kuriems tokia teisė suteikia įstatymai*. Mokslo ir studijų įstatymas aukštosios mokyklos tarybai nesuteikia teisės teikti Vyriausybei Statuto pakeitimus (t.y. Seimo nutarimo pakeitimo projektus). Nurodyti teisinio reguliavimo neatitikimai tik dar kartą parodo būtinybę keisti Mokslo ir studijų įstatymą.

3. Statuto 179 p. nuostata „*Vyriausybei priėmus sprendimą perduoti valstybės, kaip juridinio asmens dalininkės (savininkės), turtines ir neturtines teises įgyvendinti Universitetui*, jis atitinkamas teises gali įgyvendinti įsteigtuose juridiniuose asmenyse, padedančiuose įgyvendinti Universiteto tikslus ir misiją, <...>“ prieštarauja Civilinio kodekso 2.36 straipsnio 2 daliai, kurioje nustatyta, kad Valstybė ir savivaldybės įgyja civilines teises, prisiima civilines pareigas ir jas įgyvendina per atitinkamas *valstybės* ir savivaldybių *valdymo institucijas*, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugsėjo 26 d. nutarimo Nr. 1025 „Dėl valstybės ir savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose“ 2.2 p., kuriame nustatyta, kad Valstybės ar savivaldybės, kaip viešosios įstaigos dalininkės (savininkės), turtines ir neturtines teises įgyvendina *valstybės ar savivaldybės institucija*. Universitetas nėra valstybės ar savivaldybės institucija. Nei Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas nei Mokslo ir studijų įstatymas nenumato galimybės perduoti valstybės, kaip juridinio asmens dalininkės (savininkės), turtines ir neturtines teises įgyvendinti Universitetui.

4. Statuto 148 p. siūloma nustatyti kad pasibaigus rektoriaus, kanclerių, prorektorių, dekanų ir mokslo instituto direktoriaus kadencijai, Universitetas šiems asmenims *be konkurso* suteikia 5 metų kadencijai eiti dėstytojo arba mokslo darbuotojo pareigas. Pažymėtina, kad Mokslo ir studijų įstatyme tokia galimybė nėra numatyta. Vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymo 72 straipsniu, į dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas asmenys priimami 5 metų kadencijai, o antrą kartą laimėjus konkursą toms pačioms pareigoms eiti – neterminuotai. Manytina, kad Mokslo ir studijų įstatymo nuostatų nepažeistų reglamentavimas, kuriuo būtų numatyta galimybė grįžti į anksčiau eitas pareigas iki jau pradėtos (iki paskyrimo į atitinkamas pareigas) eiti 5 metų kadencijos pabaigos (jeigu buvo nustatyta kadencija) arba toliau eiti pareigas (jeigu darbo sutartis buvo neterminuota).

5. Statuto 243 p. siūloma nustatyti, kad: „Kai universitetas dalyvauja reorganizacijoje, prie jo prijungus kitą aukštąją mokyklą, iki reorganizavimo proceso pradžios suformuoti universiteto organai – senatas, taryba, rektorius – tęsia savo veiklą iki jų kadencijos pabaigos, o prijungtos aukštosios mokyklos bendruomenės atstovavimo klausimą sprendžia Universiteto Taryba, atsižvelgusi į Senato siūlymus. Prijungtos aukštosios mokyklos bendruomenės atstovavimas turi būti tiesioginis ir įgyvendintas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo reorganizacijos pabaigos“. Neaišku kaip, nes neapibrėžta, Taryba spręs prijungtos aukštosios mokyklos bendruomenės atstovavimo klausimą. Pažymime, kad nors Tarybai ir yra suteikiama diskrecija, tačiau ji negalės priimti jokių sprendimų, kurie prieštarautų Mokslo ir studijų įstatymui ar Statutui. Statute nenustačius aiškių po reorganizavimo veiksiančių valdymo organų sudarymo taisyklių, abejotina, kad bus įmanoma priimti teisėtus (t.y. Mokslo ir studijų įstatymo ir Statuto reikalavimus atitinkančius) sprendimus. Manome, kad būtent Statute turėtų būti aiškiai nustatyta kaip, koku

būdu bus įgyvendinamas reorganizuojamos aukštosios mokyklos akademinės bendruomenės atstovavimas aukštosios mokyklos valdymo organuose.

6. Statuto 243 p. sąvoką „reorganizacija“ keistina į „reorganizavimas“, taip pat šiame punkte turėtų būti vartojami Statute jau įvesti trumpiniai – „Senatas“, „Taryba“.

7. Nuo 2019 m. sausio 1 d. keičiamas Švietimo ir mokslo ministerijos pavadinimas (2018 m. spalio 18 d. įstatymas Nr. XIII-1544). Atsižvelgiant į tai, turėtų būti pakoreguotos atitinkamos Statuto nuostatos.

8. Statuto 201 ir 202 p. prieš žodį „laipsnis“ įrašytina „kvalifikacinis“, 214 p. prieš žodį „laipsnį“ įrašytina „kvalifikacinį“.

9. Statuto 196 punkto 3 papunktyje, derinant su Mokslo ir studijų įstatymo 53 straipsnio 12 dalimi (nuo 2019 m. sausio 1 d. – 53 str. 14 d.) , vietoj žodžio „dvigubas“ įrašytini žodžiai „dviejų krypčių“.

10. Atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 (toliau – Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijos), 6.1 p., siūlytina Statuto 3, 8, 14, 15, 121 punktuose bei 235 p. 3 papunktyje atsakyti įvedamų trumpinių (be to, trumpinys „(toliau – Mokslo ir studijų įstatymas)“ įvestas 2 kartus – 8 ir 11 p.). Analogiškai tikslintinas ir Reorganizavimo sąlygų 1 p.

11. Statuto 20 p. įvedamus trumpinius „Senatas“, „Taryba“ siūlytina įvesti tuose Statuto punktuose, kuriuose Senatas ir Taryba yra pirmą kartą minimi.

12. Siūlytina peržiūrėti trumpinių vartojimą, kai kurie trumpiniai vartojami nenuosekliai.

13. Statutas neatitinka Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų 57 punkto, kuriame nustatyta, kad Seimo nutarimais ir Prezidento dekretais, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų priimamais teisės aktais tvirtinamus nuostatus, taisykles, programą, įkainių sąrašą ir pan. *sudaro punktai, punktų papunkčiai ir punktų pastraipos. Punktai žymimi arabišku skaitmeniu su tašku, punktų papunkčiai žymimi arabiškais skaitmenimis ir turi pradinį punkto ir savo eilės numerį, punktų pastraipos nenumuojamos.*

Dėl reorganizavimo sąlygų:

14. Reorganizavimo sąlygų 21 punkto nuostatos nėra suderintos su Mokslo ir studijų įstatymo 34 straipsnio 2 dalimi.

15. Reorganizavimo sąlygų 5 punkte vietoj nuorodos į Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. sausio 12 d. nutarimo Nr. XIII-1021 „Dėl pritarimo Lietuvos sporto universiteto reorganizavimui prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu“ 1 straipsnį turi būti teikiama nuoroda į visą šį nutarimą.

16. Atsižvelgiant į Reorganizavimo sąlygų 10 punkto turinį, manytina, kad netikslinga išskirti tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 5 d. nutarimą Nr. 16 „Dėl valstybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise tvarkos aprašo patvirtinimo“ (tokią pastabą teikė ir Teisingumo ministerija), todėl žodžių „Atsižvelgiant į tai, kad LSU reorganizavimo metu bus prijungtas prie LSMU ir pasibaigs kaip juridinis asmuo, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 5 d. nutarimo Nr. 16 „Dėl valstybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatomis ir kitais teisės aktais“ galėtų būti atsisakyta arba šis punktas galėtų būti papildytas nuoroda į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 3 d. nutarimą Nr. 1890 „Dėl Valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Dėl Reorganizavimo plano:

17. Neaiškus formuluotės „pereinamasis laikotarpis“, kuri yra vartojama Reorganizavimo plano 12 ir 13 p. turinys, turėtų būti aiškiai apibrėžta šio laikotarpio pradžia ir pabaiga.

18. Siūlytina įvertinti Reorganizavimo plano 11 punkto ir 13 punktų nuostatų santykį: 11 punkte nurodyta, kad iki reorganizavimo proceso pradžios suformuoti LSMU organai – senatas, taryba, rektorius – tęs savo veiklą reorganizavimo metu ir po reorganizavimo užbaigimo nebus sudaromi iš naujo, organų nariai liks eiti pareigas iki jų kadencijos pabaigos, tuo tarpu 13 punkte nustatyta, kad pereinamuoju laikotarpiu (kaip jau buvo minėta pirmiau, formuluotė *pereinamasis laikotarpis* stokoja apibrėžtumo) į LSMU tarybą išrenkamas 1 LSU atstovas, į LSMU senatą išrenkami 3 LSU atstovai, o Sporto akademijos kancleris yra Senato narys pagal pareigas. Pažymėtina, kad Statute yra nustatytas maksimalus pagal Mokslo ir studijų įstatymo 27 straipsnio 3 dalies nuostatas leidžiamas Tarybos narių skaičius – 11, todėl manytume, kad nuostatos „organų nariai liks eiti pareigas iki jų kadencijos pabaigos“ ir „pereinamuoju laikotarpiu į LSMU tarybą išrenkamas 1 LSU atstovas“ viena kitai prieštarauja. Statute yra nustatytas Senato narių skaičius – 49. Statute nustatčius, kad iki reorganizavimo proceso pradžios suformuoti universiteto valdymo organai, *inter alia* Senatas tęsia savo veiklą iki jų kadencijos pabaigos ir nenustačius, kad po reorganizavimo iki naujos kadencijos Senato išrinkimo, šis skaičius padidėja dėl Senato papildymo naujais nariais, atsiranda teisinis neaiškumas, t.y. neaišku kaip Reorganizavimo plano nuostata „į LSMU senatą išrenkami 3 LSU atstovai“ bus taikoma.

19. Trumpiniai „LSU“ ir „LSMU“ neturėtų būti įvedami Reorganizavimo plano pavadinime.

Dėl Seimo nutarimo projekto:

20. Atsižvelgiant į tai, kad Seimo nutarimu tvirtinamas Lietuvos sveikatos mokslų universiteto statutas, siūlytina patikslinti Seimo nutarimo projekto antraštę, papildant žodžiais „ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto statuto patvirtinimo“.

21. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 38 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad sprendimą dėl valstybinio universiteto reorganizavimo priima Seimas Vyriausybės teikimu, įvertinęs universiteto tarybos nuomonę. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Seimo nutarimo projekto preambulę papildyti nuoroda į atitinkamus universitetų tarybų sprendimus.

22. Pagal Teisėkūros pagrindų įstatymo 13 straipsnio 4 dalį, Seimo nutarimus sudaro straipsniai, straipsnių dalys ir punktai. Atsižvelgiant į tai, tikslintinas Seimo nutarimo projekto 3 straipsnis.

23. Atsižvelgiant į tai, kad Seimo nutarimo projekto 5 straipsnio 1 punkte nurodytas Seimo nutarimas buvo keičiamas (žr. Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 28 d. nutarimas Nr. XI-2147), siūlytina minėtame punkte nurodyti, kad Seimo nutarimas pripažįstamas netekusiu galios su visais pakeitimais ir papildymais, t.y. papildyti žodžiais „su visais pakeitimais ir papildymais“.

24. Siūlytina parengti aiškinamąjį raštą ir kartu su juo Seimui pateikti visą papildomą informaciją (Lietuvos sporto universiteto raštus, universitetų valdymo organų sprendimus ir kt.), kuri būtų svarbi Seimui priimant sprendimą dėl universiteto reorganizavimo.

Jelena Kučeraviėnė, tel. +370 706 63935, el. p. jelena.kuceraviene@lrv.lt